

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพในคลินิกและในชุมชน การรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารโรงพยาบาลทั้งในคลินิกและชุมชนในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงพยาบาลโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ ที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ศูนย์สุขภาพชุมชนหรือหน่วยบริการปฐมภูมิ ในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ จำนวน 418 คน ที่ยินดีให้ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากจำนวนผู้บริหารแต่ละโรงพยาบาลไม่เท่ากัน จำนวนผู้ตรวจการและหัวหน้าหอผู้ป่วยขึ้นอยู่กับขนาดของโรงพยาบาล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือกำหนดกรอบแนวคิดบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารโรงพยาบาลโดยใช้เดลฟายเทคนิคด้วยวิธีการดังนี้ คือ

รอบที่ 1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพและมีประสบการณ์ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ทั้งนักวิชาการ ผู้บริหารโรงพยาบาล และผู้ปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้คำถามปลายเปิด นำข้อมูลมาจัดสร้างแบบสอบถาม โดยใช้แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผู้บริหารแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาล มี 5 บทบาท และหัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนหรือหัวหน้าหน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ (PCU) มี 7 บทบาท

รอบที่ 2 ส่งคำถามให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 22 คน แสดงความคิดเห็น และนำคำตอบมาหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ ปรับปรุงคำถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลรอบที่ 3

รอบที่ 3 ส่งคำถามให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเดิม แสดงความคิดเห็น ทบทวนคำถาม และพิจารณาว่าคำตอบของคนสอดคล้องกับคำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ หรือไม่ หากไม่เห็นด้วยให้แสดงเหตุผลและยืนยันคำตอบของคน คำตอบรอบที่ 3 ถือว่าเป็นคำตอบรอบสุดท้าย สรุปผลเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงพยาบาลด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

2. แบบสอบถามการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารโรงพยาบาล เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ได้จากการศึกษาด้วยเดลฟายเทคนิค โดยแยกแบบสอบถามคนละชุด แต่บทบาทหน้าที่เหมือนกัน ชุดที่ 1 บอกถึงการรับรู้และชุดที่ 2 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

3. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรกลุ่มผู้บริหารการพยาบาล ระดับหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำค่าคะแนนหาความเที่ยงได้ค่าอัลฟาของครอนบาค 0.74 จึงนำเครื่องมือไปใช้เก็บข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ประสานงานเพื่อขออนุมัติเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากศูนย์สุขภาพชุมชน หน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์ ใน 14 จังหวัดภาคใต้
2. ประสานงานไปยังกลุ่มการพยาบาลและกลุ่มงานเวชกรรมสังคมเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ส่งแบบสอบถามไปให้และเก็บแบบสอบถามกลับจากผู้บริหารและส่งคืนผู้วิจัย
3. ตรวจสอบแบบสอบถามก่อนการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารการพยาบาลด้านการจัดการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพด้วยเดลฟายเทคนิค (Delphi Technique) เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามในการศึกษาการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารการพยาบาลด้านการจัดการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพรอบที่ 1 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (categorized analysis) ทุกเนื้อหาสาระของคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ จากคำตอบแรกนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยใช้การวัดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ นำคำตอบรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ และสร้างเป็นคำถามรอบที่ 3 นำคำตอบในรอบที่ 3 มาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ นำมาแปลผลความสอดคล้อง โดยพิจารณาจาก 1.) การตอบกลับในแต่ละรอบ ไม่น้อยกว่า 70% รอบที่ 2 ส่งไป 22 คนและตอบกลับ 18 คน (81.81%) รอบที่ 3 ตอบกลับ 18 คน (81.81%) 2.) ค่ามัธยฐาน (median) จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ นำหนักคะแนนดังนี้ 1 คะแนน สำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุด 2 คะแนนสำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วย 3 คะแนนสำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจ 4 คะแนนสำหรับข้อความที่เห็นด้วยมาก 5 คะแนนสำหรับข้อความที่เห็นด้วยมากที่สุด แปลผลค่ามัธยฐานตามเกณฑ์ดังนี้ 1.5-2.49 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย 2.50-3.49 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ 3.50-4.49 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่ง การศึกษาครั้งนี้กำหนดมัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.5 ถือว่าเห็นด้วย 3.) ค่าพิสัยควอไทล์ คำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 และควอไทล์ที่ 1 ของข้อความไม่เกิน 1.5 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน ผู้วิจัยนำข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้ง

คำมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และสัดส่วนการตอบแบบสอบถามกลับ สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็นบทบาทด้านการจัดการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารการพยาบาล

2. ใช้สถิติร้อยละค่าเฉลี่ยเพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

3. ใช้สถิติร้อยละค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทดสอบที (Inerpendence Sample T-test) เพื่อวิเคราะห์การรับรู้และการปฏิบัติในการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ